א] המקדיש כרמו עד שלא נודעו בו העוללות אין העוללות לעניים, הטעם שכ"ז שלא נודעו בו העוללות אין העוללות של העניים וחל ההקדש וגם אח"כ שנעשו עולות הוי זה של הקדש והקדש פטור מעוללות כמבואר לעיל סוף מ"ו.

ב] אבל אם הקדיש את העוללות אחרי שהוכרו העוללות הוי זה לעניים, והטעם מבואר בירושלמי והובא בר"ש ור"מ משום שאין אדם מקדיש דבר שאינו שלו, והקשה התיו"ט דהא תנן במשנה הקודמת שלר"ע ילפי' מקרא לא תבצור לא תעולל ילפי' שאין לעניים אלא משעת בצירה [ועי"ש שם שנתבאר מד' הירושלמי שזה מוסכם וגם ר"א ס"ל כן], ותי' התיו"ט ז"ל איכא למימר דאע"ג דאין לעניים לבא לכרם לקחת העוללות קודם שיבצור הבעל הבית מ"מ ס"ל נמי כיון שנודעו שהן עוללות גם לבעל הבית אין לו בהן כלום ואינו יכול להקדישן וצ"ב ועי' בסמוך.

ועי' תפא"י שכ' ז"ל ואף לר"ע לעיל של עניים הן רק שלא יקחום קודם הבציר, וכעי"ז הוא בהגה' משנה רב להגר"ב פרנקל והינו שלעולם ממון עניים נגמר מיד כשנעשו עוללות עוד קודם הבציר רק דינא הוא בזכות ענים 'לבוא וליטול' דאף שהוי ממון עניים כבר מ"מ זכותם ליטול הוי רק אחרי הבצירה והגר"ב שם דייק מלשון הרמב"ם פ"ד הכ"ב ז"ל אין העניים זוכין ליקח פרט ועוללות עד שיתחיל בעל הכרם לבצור כרמו, ונתבאר שזהו גם הגדר בהא דאין לו זכות בפרט עד שיבצור ג' אשכולות דאף שזכון הממון עניים מחל בשעת בתחילה מ"מ זכותם 'ליקח' הוא רק עד שיבצור ג' אשכולות, [וע"ע מש"נ במשנה הקודמת שיש להוכיח מהא דכרם שכולו עוללות לענים אליבא דר"ע ואף שלא היה בצירה כלל], וע"ע בשיעור הקודם מה שהבאנו מד' הר"ש בתו"כ אליבא דר"א.

ג] ע"ע בזה בקרית ספר פ"ד ממתנו"ע שכ' ליישב באופ"א ז"ל מקדיש כרמו קודם שיודעו בו העוללות חייל הקדש על הכל וכתיב כרמך ולא כרם הקדש אבל משנודעו לא דאין אדם מקדיש דבר שאינו שלו דאף ע"ג דאין לעניים עד שעת בצירה אפ"ה אין לו זכות לבעל הכרם בהם דבעינן דליהוו ברשותו כביתו שהוא ברשותו וכתיב איש כי יקדיש את ביתו וגו' וצ"ב.

ד] עוד הבאנו מד' תוס' מו"ק ד: שכ' לבאר הא דאמר ר' יהודה לעיל במשנהה' דמדל משל עניים ונתקשו הראשונים היאך שרי לדלל משל עניים והבאנולעיל שם מד' הירושלמי והראשונים כמה ביאורים בזה, ותוס' כ' ז"ל דכי אסר רחמנא ליקח עוללות ה"מ בשעת בצירה כדכתיב כי תבצור כרמך לא תעולל איסור עוללות עלייהו, וכ"ה בתורי"ד שם בדעת ר"י, ומבואר שנקטו שבאמת לא חל ממון עניים לפני הבצירה, וצ"ע ממשנתנו שלא חל ההקדש, וי"ל או כמו שכ' המשנ"ר כאן שדן לומר שהטעם שלא חל כהירושלמי משום אין אדם מקדיש דבר שאינו שלו רק משום שאין דעתו ע"ז, עוד י"ל ע"פ התורי"ד שם שכ' שר"מ שם שס"ל שאסור להדל משלך עניים משום שס"ל שהוי ממון עניים מתחילה ולזה י"ל שמשנתנו כר"מ.

ה] בפשוטו כשם שאין יכול להקדיש עוללות אפי' קודם בצירה משום שאין אדם מקדיש דבר שאינו שלו ה"נמ א"י להקפיר דאין אדם מפקיר דבר שאינו שלו וכ"ה בתוספתא המפקיר את כרמו עשירים נוטלין את האשכולות ועניים נוטלין את האשכולות ואת העוללות, אבל עשירים אינם נוטלים ע"כ משום שא"י להפקיר כשם שא"י להקדיש, והק' היתרון האור [אור גדול] מהברייתא המבוארת בב"ק כח. ועוד המפקיר את כרמו והשכים בבקר ובצרו חייב בפרט ובעוללות וכו' ומבואר בראשונים שם שרק בזכה בעה"ב הדין כן אבל אם זכה אחר פטור גם מפרט ועוללות וכו' ומ"ט פטור מעוללות הרי אינורשאי להפקירם, ואין לומר דאירי שהפקיר קודם שניכרו העוללות [דכה"ג יכול להקדיש כמבואר במשנה וה"ה להפקיר] דהא תנן למחר בצרן ואם למחר בצרן ע"כ שכבר נשלמצו הפירות ועי' שם מה שכ' ליישב.

ו] רבי יוסי אומר באופן שהקדיש עוללות אחרי שניכרו שהוי לעניים דמ"מ יתנו העניים שכר גידוליו להקדש על מה שזה גדל ברשותם, ועי' ר"ש ורא"ש שרבנן חולקים, ולפני שנכנס לפלוגתם, יש להעיר בעיקר ד' ר' יוסי שכיון שהקרקע של הקדש צריכים העניים לשלם שכר גידוליו להקדש, וק' מדוע תמיד אין העניים צריכים לשלם שכר גידולים לבעה"ב שעולו' גדלו ברשותו, אמנם הביאור ויסוד הדברים מבואר מתו"ד המפרשים כאן דקרקע בע"ה משועבדת לעניים שיגדל ברשותם אבל הקדש הרי פטור מעולו' קרקע של הקדש אינו משועבד לעניים ולכן הקדש יכול לתבוע את העניים שייתנו שכר גידוליו להקדש וזהו טעמא דר"י.

וטעמא דרבנן כ' הר"ש ז"ל ותנא קמא סבר דאין צריכין ליתן כיון דכבר נתחייב הכרם בעוללות, ובפשוטו הביאור דבע"ה הרי משועבד לעניים וא"כ א"י להקדיש את הקרקע המשועבדת לעניים, ובדעת ר"י עי' משנ"ר שכ' שס"ל שהקדש דמים מפקיע מידי שעבוד וכ' לחדש שבזה נח' ת"ק ור"י האם קדושת דמים מפקיע מידי שעבוד – ע"ע בשנו"א שנח' אם יש מעילה בגידולים.